

zionalnoji-bezpeki-i-oboroni-ukrajini-vid-14-veresnya-2020-roku-pro-strategiyu-naczionalnoji-bezpeki-ukrajini.html.

8.Суходоля О. М. Теоретико-методологічні засади забезпечення енергетичної безпеки України. *Стратегічні пріоритети*. 2014. Вип. 32. С.129–139.

Мерник Анастасія Муслімівна,

кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри теорії права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВІЙНИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

В 2014 році російська федерація розпочала агресивну війну проти України, яка триває й досі. За цей час наковці багатьох країн світу звертають увагу на різні її аспекти. Аналіз наукової літератури дозволяє сформувані наступні напрями вивчення війни російської федерації проти України: медичний, економічний, політичний, психологічний, соціологічний, лінгвістичний та історичний. Розглянемо приклади кожного з перерахованих напрямів.

Медичний напрямок відображено у науковій роботі «Please stop the russian-Ukrainian war – children will be more than grateful»[1]. У праці автори акцентують увагу на тому, що вони сподівалися, що катастрофа для здоров'я, викликана пандемією SARS-CoV-2, повина була продемонструвати людству єдиність, тісність зв'язків людей між собою. Якщо один страждає, то страждають і всі інші. Проте ще до завершення цієї пандемії російське вторгнення та війна в Україні почали спричиняти нові руйнування, біль і смерть. Медичні працівники, віддані дітям, не можуть залишати без уваги таких злочинів, оскільки наслідки війни для дітей жахливі та багатогранні. Війна зачіпає дітей атакованих країн, дітей атакуючих країн і навіть дітей країн, які не беруть активної участі в конфлікті.

Економічний напрямок вивчення російсько-української війни можемо побачити у роботі «Patterns identification in the dynamics of countries' technological development in the context of military conflict» [2]. Автори проводять порівняльну оцінку динаміки технологічного розвитку України та росії за 2014–2019 роки у контексті війни. Авторами апробується методика оцінки економічних втрат конфліктуючих сторін через уповільнення їх технологічного розвитку під впливом мілітаризації на основі параметра технологічного прогресу виробничої функції. Обґрунтовується думка, що під час російсько-української війни, починаючи з 2015 року, технологічний розвиток російської федерації було згорнуто та економіка перейшла на екстенсивну основу, коли параметр технічного прогресу набуває негативного значення. У випадку України виявлено погіршення технологічного розвитку через зниження значень параметрів технічного прогресу протягом 2014–2019 років. Доведено, що економічний спад агресора є найгіршим у порівнянні з країною-жертвою, але відносні втрати ВВП через згортання технологічного розвитку, викликаного війною, значно менші. У випадку російської федерації, як країни-агресора, основним каталізатором економічної рецесії стало згортання участі реального сектору економіки у міжнародній передачі технологій під впливом міжнародних економічних санкцій. У випадку України, як країни-жертви військової інтервенції, виправданим є те, що заміна міжнародного партнерства у сфері технологічного співробітництва забезпечила уповільнення економічної рецесії.

Політичний напрямок розкривається у статі «The OSCE's Special Monitoring Mission to Ukraine The smm's Work in the Donbas and Its Ukrainian Critique in 2014–2019» [3]. У

статті проаналізовано спеціальну моніторингову місію Організації з безпеки і співробітництва в Європі в Україні в рамках багатосторонньої спроби врегулювання конфлікту на Донбасі, здійснюється оцінка впливу спеціальної моніторингової місії на деескалацію конфлікту під час президентства Петра Порошенка, як відносно закритого політичного періоду, досліджується мандат Місії, різні оцінки її діяльності та ефективності, а також взаємодію учасників конфлікту з Місією, робиться висновок, що природа та вимір конфлікту створили новий, незвичайний виклик для Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Автори констатують, що детермінантами позитивного внеску Місії є її постійна присутність на місці, звітування про ситуацію в зоні конфлікту, а також розвиток більш складних методологій і технологій моніторингу з часом.

Психологічний напрямок дослідження російсько-української війни розглянемо на прикладі роботи «*Motives for Women's Participation in Military Conflicts: The Ukrainian Case*» [4], у якій авторка аналізує мотиви прямої (у військових діях) та непрямой (в адміністративних або військових заходах) участі українок у війні. У статті використано двадцять електронних інтерв'ю з жінками, які брали участь у війні в Україні, та п'ять напівструктурованих інтерв'ю з людьми, які завдяки своїй професійній діяльності мали змогу спостерігати за конфліктом зсередини (журналісти, працівники недержавних організацій та військові фотографи). В результаті визначено чотири основні мотиви участі у війні жінок: патріотизм, образи, особисті втрати та страждання, розширення прав і можливостей жінок.

Соціологічний напрямок відображено у статті «*Social media and russian territorial irredentism: some facts and a conjecture*»[5]. В роботі відображено еволюцію суспільних настроїв та політичних позицій у російськомовних громадах України після окупації території Криму російською федерацією на основі вивчення контенту соціальних медіа, соціальних мереж та онлайн дискурсу у них. Результати аналізу авторів свідчать про те, що «російсько-український міждержавний кордон просунувся лише настільки, наскільки могли просунутися його російські військові, не несучи жодних витрат на окупацію – Крим, і не далі».

У роботі «*Fabricated frames as a way of erasing historical memory (based on the discourse of russia's aggression against Ukraine)*» [6] прослідковуємо лінгвістичний напрямок дослідження російсько-української війни. У статті розглядаються особливості використання мовних одиниць як засобу ведення інформаційної агресії Росії проти України. Встановлено, що вживання одних і, навпаки, витіснення інших іменників із соціального дискурсу може руйнувати усталені каркасні структури, нав'язувати хибні концепції, які докорінно змінюють мовну картину світу реципієнта. Дослідження базується на концепції «сфабрикованої рамки» як способу неправильного тлумачення подій. Таким чином, протягом багатьох років російська пропаганда, використовуючи усталений набір мовних одиниць, намагається встановити хибну вербалізацію традиційних українських понять. Це спричиняє стирання української національно-історичної пам'яті. Деструктивний вплив здійснюється через усі можливі канали комунікації (ЗМІ, соціальні мережі, книги, фільми тощо).

Авторкою визначено такі основні шляхи руйнування фреймової структури: 1) заміна ключових лексем у повідомленні (термін «(борець за незалежність)» замінено на «(бандит)» або «(фашист)»); 2) вилучення лексем з публічного простору (наприклад, заборона на використання терміну «(український народ)»); 3) введення в негативний контекст (зокрема, образів українських національних героїв (зокрема письменників і науковців) за допомогою слів з негативною, часто зневажливою семантикою) тощо. О. Кирилюк робить висновок, що країни, які перебувають у потенційній зоні інтересів Російської Федерації має своєчасно визнавати випадки мовної агресії в публічному дискурсі, щоб розробити ефективну систему контрзаходів.

І звичайно, історичний напрямок дослідження війни Росії проти України, починаючи з 2014 року. Прикладом такого дослідження може стати робота «*Key events of*

the second period of the armed conflict in the east of ukraine (05.09.2014 – 30.04.2018)» [7]. Стаття має на меті структурувати накопичений фактичний матеріал про збройну агресію російської федерації проти України. Автори розробляють історичний варіант періодизації війни та доводять, що міжнародний конфлікт на сході України спричинила збройна агресія російської федерації. В статті в хронологічній послідовності викладено фактичний перебіг основних подій та визначено ключові віхи російсько-українського збройного протистояння.

Такі дослідження необхідні для розуміння природи та сутності війни росії проти України, глибокого аналізу її еволюції та поширення уроків, здобутих у ході протидії загрозам у військовій сфері.

Використані джерела:

1. S.A.G. Lava, D. de Luca, G.P. Milani, N. Ritz, P. de Winter. Please stop the Russian-Ukrainian war – children will be more than grateful. *European Journal of Pediatrics*. 2022. URL: <https://doi.org/10.1007/s00431-022-04444-5>.

2. O. Prokopenko, O. Bezliudnyi, V. Omelyanenko, N. Biloshkurska, M. Biloshkurskyi. Patterns identification in the dynamics of countries' technological development in the context of military conflict. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021. 2(13-110). P. 6–15.

3. A. Härtel, A. Pisarenko, A. Umland. The OSCE's Special Monitoring Mission to Ukraine The smm's Work in the Donbas and Its Ukrainian Critique in 2014–2019. 2021. *Security and Human Rights*. 31(1-4). P. 121–154.

4. M. Lapènaitè. Motives for Women's Participation in Military Conflicts: The Ukrainian Case. 2021. *Politologija*. 103. P. 75–108.

5. J. Driscoll, Z.C. Steinert-Threlkeld. Social media and Russian territorial irredentism: some facts and a conjecture. 2020. *Post-Soviet Affairs*. 36(2). P. 101–121.

6. O.L. Kyryliuk. Fabricated frames as a way of erasing historical memory (based on the discourse of Russia's aggression against Ukraine). 2021. *Journal of Language and Linguistic Studies*. 17. P. 1423–1437.

7. M. Hrebenuk, V.Hrytsiuk, P. Shchypanskyi «Key events of the second period of the armed conflict in the east of ukraine (05.09.2014 – 30.04.2018). 2020. *Codrul Cosminului*. 26(2). P. 357–378.

Михайлов Олександр Олександрович,

аспірант кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права

Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

ФОРМИ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ У СПРАВАХ, СТОРОНОЮ В ЯКИХ Є СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

В Україні протягом багатьох років склалась негативна практика невиконання виконання судових рішень в адміністративних справах, зокрема, суб'єктами публічної адміністрації, не на користь яких були винесені відповідні рішення. Про це свідчать дані офіційної статистики, а також той факт, що Україна займає провідні позиції за кількістю звернень громадян до Європейського суду з прав людини, зокрема, посилаючись на порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположні свободи, котра передбачає право кожного на справедливий суд, невід'ємною складовою якого є гарантія виконання судового рішення, що набуло законної сили.